

S Z A R V A S

T Á R S A D A L M I és S Z É P I R O D A L M I L A P.

Szerkesztőség: Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagytemető-utca 519. házszám,
Nagy M. könyvnyomda.

Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr

Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban

Előfizetési felhívás.

A folyó évvel lapunk III-ik évfolyamába lépett. Ez alkalommal tisztelettel kérjük fel lapunk olvasóit előfizetéseik szives megújítására.

A «Szarvas» előfizetési ára

Egy évre 5 frt

Fél évre 2 frt 50

Negyedévre . . 1 frt 25

Együttal tisztelettel kérjük mindazokat kik előfizetési díjjal vannak hátrálékban: hogy tartozásaikat lapunk kiadóhivatalába (Nagytemető-utca 519. házszám) mielőbb elküldeni sziveskedjenek, hogy mi is eleget tehesünk kötelezettségeinknek.

A «Szarvas» kiadóhivatala.



Szabályrendelet

A Szarvas község tulajdonát képező kórház-ápolda szervezete és ügykezeléséről.

A.) Általános rendelkezés.

1. §.

A kórház-ápol dai intézet a szarvasi nagybirtokosok és egyéb polgárok nagylelkű alapítványaiából létesített szegényalap segélyével tartatván fen, jótékonyágában csak a szarvasi illetőségű egyének rang, nem és vallás különbség nélkül részesülnek; ezen alapelvtől eltérő kivételek alább körvonaloztatnak.

2. §.

A kórházban ingyenes gyógykezelést és ellátást nyernek a község szegényei, ha azonban vagyonnal bíró egyén óhajt felvételni, ez is felveendő az általa naponként fizetendő 40 kr. díjmellett.

A keresztül utazó hirtelen megbetegedett idegen, emberbaráti szempontból szintén bevételik a kórházba úgy azonban hogyha vagyonos, a 40 krnyi naponkénti díj megvételik rajta: ha pedig szegény illetőségi községtől kívántatnak be a díjak. Végül

idegen illetőségű, a községben tartózkodó cselédek, tanoncok, segédek felveendő a kórházba oly feltétel alatt, hogy éretük a 40 kr. napi gyógykezelési díjt gazdáik, illetve főnökeik fizelik.

3. §.

Az ápoldába kizárólag helyi illetőségű oly munkaképtelen szegények vétetnek fel, kik az ápolásra törvényileg kötelezett vérrokon hiányában vannak; ezek tehát holtigani ingyenes ellátásban és gondozásban részesülnek.

Felvehetők vagyonos családok munkaképtelen tagjai is, a család által fizetendő, fentjelzett 40 kr. ellátásdíj ellenében; az örültek azonban, tekintet nélkül vagyoni állásukra, díjtalanul beveendő a külön helyiségbe.

Idegennek az ápoldában hely nem adatik.

4. §.

Ugy a kórházba, mint az ápoldába való fel, vagy fel nem vétel iránt az előjáróság határoz, mely határozat a községi képviselő testülethez mint végső fórumhoz felelteszhető.

T Á R C Z A.

Gyermekversek.

Irta: Epstein Miklós.

I.

Sűrű erdő, magas erdő,
Alig látni benne.
Jaj istenem, csak valami,
Nagy bajunk ne esne!

Eltévedtünk Juliskával,
Nem tudunk kimenni.
Szegény papa, szegény mama
Még fognak ijedni.

Mamuskának névnapjára,
Kis iholyát szedtünk,
Addig, addig szedegettük,
Amíg eltévedtünk.

Jaj Istenem, már este van,
Koronsötét este,
Csak valami nagy oroszlán
Utunkba ne esne.

Hallga, hallga, csak Juliska
Hangokat hallottam,

Nézd csak, most meg lámpavilág
Tünik fel amoltan.

Biztosan minket keresnek.
(A lövis de éles!)
Hallod? ez a papa hangja,
Édes papa, édes! . . .

II.

A kis Böskét a napokban
Nagyon megsértettem:
»Ismeri-e már a nagy »A»-t?
Tőle azt kérdeztem.

Bizonyosan sirva fakad
Feleletül rája,
Hogyha meg nem bekeletti
A kedves mamája.

Én nem értve meg a dolgot,
Kérdő arcot vágok — — —
»Hát még azt se tudja, hogy már
Másod kba járok?»

III.

Hamar, hamar kis gyerekek
Gyertek ide szépen,
Mindjárt itt lesz a Mikulás
Odakiut van épen.

»Adjon isten szép jó estét.
Van-e itt rossz gyermek?»

Hadd tegyem a puttonomba,
Hadd javuljon ott meg.»

»Kérem, jó Mikulás bácsi,
Mi mindig jók voltunk,
Sosem sirtunk s mamuskának
Mindig szót fogadtunk.

Aztán, hogyha rosszat tettünk,
Véletlenül, mégis,
Szépen bocsánatot kértünk
Bandika is, én is.»

»No hát akkor gyertek ide
Az ölembe, így ni.
Mondjátok el kinek mi kell
S én felfogom irni.

Aztán egy kis angyalkával
Elküldöm azt nektek,
Ha szépen megígéritek,
Hogy mindég jók lesztek.

Mert csak jó kis gyermekeket
Szeret ám mindenki,
A rosszakkal nem törődnek,
Nem szereti senki.

Ti jók vagytok kaptok is ám
Sok szép ajándékot:

5. §.

A szegény-alap tőkéje csorbítható nem lévén, ennek csupán kamatai fordíthatók a kórház ápolására, s ha a kamatok az időközben befolyandó pénztüntetésekkel s egyéb lő re nem látott jövedelemmel együtt nem elegendők a hiány pótlását a községi pénztár eszközli és pedig évenként a községi pénztár költség előirányzata során.

6. §.

A szegény-alap kikölcsonzendő pénzeinek kamatlábát helyi pénzviszonyainkhoz képes időnként a képviselőtestület határozza meg végérvényesen.

7. §.

Adós köteles az eredékes kamatokat félévenként előre Január 1-ső és Julius 1-ső napján, a tőkét pedig 20 év alatt 5% toli részletekben utólagosan legkésőbb az év október hó 1-ső napjáig lefizetni.

8. §.

A kikölcsonzést a községi tanács engedélyezni személyes és anyagi felelőség alatt.

9. §.

Csak a bíró és jegyző együttes utalványára történhet bevétel és kiadás.

10. §.

A kölcsön tőke egészbeni lefizetése előbb is követelhető, illetőleg adós által teljesíthető, de ez esetben 3 (három) havi kölcsönös felmondás köttetik ki.

11. §.

A kórház-ápolói pénztár havonként megvizsgálendő a bíró jegyző, számvető és esküdt által, miről jelentést tesznek a képviselőtestületnek és a járási főszolgabírónak. Az évenkénti zárszámadást pedig a képviselőtestület küldöttségileg megvizsgálja, a ta-

lálathoz képest intézkedik s ebbeli határozatát a számadással együtt előírt időben a vármegyéhez terjeszti.

B.) Részletes rendelkezés.

12. §.

A kórház-ápolói személyzet áll egy pályázat útján beállítandó élmező és egy ápolónóból, ez utóbbi szegődtetés útján. Alapos ok előfordultával mindkét alkalmazott egyheti felmondás mellett bármikor elmozdítható az előjáróság által.

Az élmező és felügyelő.

a.) Gondoskodik a kórház-ápolóban elhelyezettek nem különben az ápolónó szokott módjára élmezéséről.

b.) Tisztán és rendben tartja az összes helyiségeket.

d.) Felügyel arra, hogy engedélye nélkül a kórház-ápolóban elhelyezettek a helyiséget el ne hagyják és a községben ne csavarogjanak.

c.) köteles a kórház-ápolói ág és ruhaneműket a szükség által követelt mérvben és időben kimosatni valamint az ezeken szükséges javításokat elvégezni.

f.) Gondoskodik elegendő ártézi ivó és egyéb használati vizről, mely utóbbi a szükséges mennyiségben megmelegíteni is tartozik.

g.) Beszerzi mindennéven nevezendő szükséges élelmi és élvezeti cikkekkel és azok elkészítéséről gondoskodik.

h.) Tisztán tartja az összes edényeket evő és ivó eszközöket.

i.) Tartozik segíteni szükségesetén a betegek nemkülönben az elmebajosoknak a kórszobákba való elhelyezése őrzése és ápolásánál.

h.) Gondoskodik és segédkezik az elhaltak nem különben a kórházi halottas

házbaszállítottak azonnali elhelyezéséről halottas házban, és azoknak eltemetéséről.

l.) Segédkezik a boncolásoknál, szükséges edényeket szerelvényeket és boncoló helyiséget megtisztogatja esetről esetre.

m.) Az összes szerelvényeket leltár szerint átveszi s ezekért felelős.

n.) A rendelő kórházi orvosnak rendelkezésére áll és meghagyásait teljesíti.

14. §.

A beteg ápolónó.

a) Ellátja és kiszolgálja minden lehető eshetőségben és minden kivétel nélkül éjjel úgy, mint nappal a kórházban elhelyezett betegeket.

b) Lakását az egyik kórszobában külön ágygyal leli hol is lakni és háltni tartozik, a kórházat az orvos engedélye nélkül soha, sem éjjel, sem nappal el nem hagyhatja.

c.) A főzésnél segédkeznie tilos.

d) Kiosztja a betegeknek az ételadagokat és minden étkezés után összeszedni és elmosogatni segíti az evőedényeket és eszközöket.

e) Tartozik a szükséges ruha és ágyneműket az orvos rendelete rögtön kimosni, vagy fertőtleníteni, nem különben a kórszobákban elhelyezett csecsemők és kisgyermek körül ténykedni.

f) Kicseréli esetről-esetre az ágyszalmát kisorsolja a hányszor csak szükséges a kórszobák pallóját és gondoskodik esetről-esetre a palló és egyéb szerelvények részleges tisztaságáról.

g) Tisztán tartja az összes kórházi szerelvényeket és eltávolítja, esetleg az orvos rendelkezésére fertőtleníti az összes ürülekeit.

h) Üres idejét a kórházi és ápolói ruha és ágyneműk javításával tölti.

i) A rendeli orvosnak mindenben kezére van, rendeleteit szigorúan és pontosan teljesíti, a reá bízott kötevéseket végzi a beteg fürösztésénél felügyel.

k) Az orvos által szükség esetén minden házi teendőitől, ha a betegápolás ezt úgy kíváuja — felmenthető.

15. §.

Javadalmazás.

a) Az élmező s felügyelő évi fizetése: Lakás a kórházápolói és 100 az az száz forint ezenfelül a pályázat útján élmezős, fűtés, világítás stb. fejében részben megállapított pénzbeli járulék.

b) Az ápolónó évi fizetése: lakás, teljes ellátás és 60 az az hatvan forint,

c) Mindkettő illetménye a szükséghez képest emelhető avagy leszállítható a képviselőtestület által.

d) Illetményük havonként utólagos részletekben szabályszerű nyugta ellenében külön-külön szolgáltatnak ki.

Dancs Béla

Melis György

s. k. jegyző,

s. k. bíró.

774/93 bgy. Ezen szervezési és ügykezelési szabályrendelet Békésvármegye

törvényhatósági bizottságának Gyulan 1893 évi december hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésébe tárgyalatván jóváhagyatott kml. Dr. Szalay József vm. III. aljegyző.

Julesa egy nagy síró babát, Imre, Bandi kerdot.

De nekem még sok a dolgom, Tovább kell már mennem, Titeket meg kis gyermekek Áldjon meg az Isten!

Az áruló.

(Folytatás.)

— De jó tanácsot adott az ifiur, áldja meg az az Isten, ugyan mikor fizetem ezt vissza?!

— Akár még ma estére; — fogtam szaván Ignácot.

— Hogyan? Mondja el a módját az ur, s olyan igaz, minthogy még most Lisztes Ignác a nevem, meghálalom a jóakaróját.

— No jól van hát, figyeljen. Tudja kend, hogy Pártos Juliskát nagyon szerettem azt is tudja kend, hogy Pártosékhöz mennem tiltva van. Nekem pedig holnap el kell utaznom, s így Juliskával nem beszélhetnék, ha csak kend nem mondaná neki, hogy estére a kert alatt várom.

— Hát meg mondom neki.

— De nem haragszik kend rám, Ignác?

— Nem én ifiur, hanem szavamnak állok.

Ezzel aztán elváltunk.

* * *

Az estét nem írom le, mikor Pártosék

kertjébe lopóztam, mert az is olyan volt mint több csillagtalán éjjel: sötét. Megvontam magam a diófa tövébe s vártam Juliskát. De alig helyeznedtem el a frissen ásott földön, már is éktelen csaholásban tört felém a Bodri.

Nyomába mindenütt Pártos Gergely egy zsák hordó fával. Rosz akaratu szándéka azonnal világos lett előttem.

Zerge ügyességgel veteltem át magam a kerítésem s az ott settenkedő Ignácczal úgy ütöttem össze a fejem, hogy majd kicseréltük az orrunkat.

Azzal aztán neki a sötét éjszakának. Hallottam a mint Ignác, az áruló, átánam kiabált:

— Azt nem mondta az ifiur, hogy Gergely gazdának el ne meséljem a dolgot.

— Tisztelteti a Julesa leány asszony.

Mormogtam rá fogaim közt valamit, de az aligha volt a szokásos — köszönöm.

Síghy Mihály.

* * *

A részvét.

A: Igen kisasszony az éjszaki sarkon egy éj egy fél évig tart.

Kisasszony: Oh Istenem, a szegény éji ör.

Nem fog a dorgálás.

Feleség: A föld alá kellene bujnod, te iszákos fráter! Férj: Igazad van, add ide a pineze kulesát.

H I R E K.

— Presbiteri gyűlés. Folyó hó 21-én az evang. presbitérium gyűlés tartott, melynek tárgya volt a Bracsok István elhalálásával megüresedett tanítói állásnak áthelyezés utáni betöltése. A presbitérium a tanítói értekezlet javaslata alapján ezen iskolába Sinkovics Pált a székesvárosi iskola tanítóját helyezte át, Sinkovics helyébe Bodnár József, Bodnár helyébe pedig a külső iskolákból mint legidősebb tanító Palkovics Mihály hivatott meg.

— A »szarvasi nőegylet« 1894. február hó 3-án, szombaton a »Bárány« vendéglőben saját penztára javára közvacsorával összekötött tánczvigalmat rendez. Rendezőség: Benka Gyuláné elnök. Bakay Gézné, Bakay Sándorné, Bugyis Andorné, Haviar Gyuláné, Kutlik Endréné, bizottsági tagok. Belépti díjak: Vacsoradij személyenként 1 frt. — Belépti díj a tánczmulatságra: Személyjegy 1 frt, Családjegy 2 frt Vacsora kezdete 1/2 8 órakor. Tánczvigalom kezdete 1/2 10 órakor.

— Uj táviró állomások. A kereskedelmi minister Csabacsüd és Kondoros, vasuti állomásait állami és magán táviratok kezelésére felhatalmazta.

— Endrőd községnek a kereskedelmi minister minden csütörtöki napon állatfelhajtással és helypénzszedéssel hetivásárjogot adományozott.

— Időjárásunk megenyhült. Valószínű hogy a tél kiadta a mérget és hogy a nagy hidegek saisonja az idénre nézve be van iejezve.

— Mezőtúron múlt Csütörtök óta Monori Sándor színtársulata működik. A színtársulat tagjai között vannak Simándy karmester, továbbá S. Molnár Vilma és Borbély Sándor, kik tudvalevőleg a múlt ősszel a nálunk volt Pesti Iház társulatánál működtek.

— Polgári tánczmulatság tartatik f. hó 23-án Jeszenszky János vendéglőjében,

— Hangverseny körut. Racz Pepi zenokara a magyar kir. belügyministertől engedélyt nyer, hogy 1894 évi július hó 15-ig Magyarországon, Budapest főváros kivételével hangversenyeket rendezhessen.

— Adózók figyelmébe. Az ált. jövedelmi pótdadónál figyelembe veendő kamatterheket vonatkozó bevételek az adóügyi osztálynál csak e hó végéig fogadtatnak el.

— Elhaltak. Jan. 17-én Gajdos Judit 2 éves, Gaál Mária 2 éves. 18-án Benkó István 2 éves, 19-én Marsiszky Pál 1 hónapos, Dankó Erzsébet 1 éves, 20-án Bala Mihály 2 hetes, Varga Danielné Való Mária 64 éves 21-én Klenk Ferencz 9-éves Semetka Pál 1 éves.

— A fillérestély a társulati leányiskola helyiségében f. hó 27-én szombaton meg fog tartani.

— Rablógyilkosság Békés-Gyulán. Kegyetlen rablógyilkosság történt pénteken éjjel Békés-Gyulán Örely Máriát, a megye

egyik legismertebb dsentri-családjának koros tagját lakásán amely a város legélénkebb helyén a kaszinó és a csendőrka-szárnya közvetlen közelében közel van, meggyilkolva találták. Az azonnal megindított vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos tüzoltó baltával zuzta össze az áldozata koponyáját. A gyilkosságot a tejes asszony fedezte fel. A mikor hajnalban a konyhába benyitott, a meggyilkolt cselédjét Bujdos Julist erős kötelekkel a padlón megkötözve találta. A vizsgálat folyamán felmerült gyanuokok alapján elfogták a meggyilkolt házmesterét, Krizseket, akinél az ellopott ékszerek legnagyobb részét megtalálták. A véres balta pedig a házmester tüzoltóvejéé Szabó Laszlóé volt. Elfogták a meggyilkolt cselédjét is, mert valószínű, hogy összejátszott a házmesterrel. Az elfogott gyanusítottak tagadják a bűnösséget

— Iparosbál. A szarvasi iparoskör — mi t már említettük — folyó évi január hó 28-án sajátpenztára javára a »Bárány« vendéglő nagytermében tánczvigalmat fog rendezni. Az előkészületek után itélve az iparos kör eme tánczvigalma igen sikerültnek ígérkezik. Beléptidij: Személyenként 80 kr. Családjegy 1 frt 60 kr. Kezdeté 7 1/2 órakor.

— Hymen. Wilim István bcsabai városi hivatalnok Szombatom f. hó 27-én délelőtti 10 órakor vezeti oltárhoz a helybeli ev. templomán lapunk szerkesztőjének hugát Mihály Jolán kisasszonyt.

— Csarnok. czimű rovatunk jelen számtól térszűke miatt kimaradt.

— Differitisz. Ujabb esetek; Benkó István (1752) Klenk Ferencz (152) és Hajas Istvan (510) Ezek közül az első kettő elhalálozott.

Közgazdaság.

Felhívás kiállításra.

A békésmegyei gazdasági egylet hivatásának megfelelőleg a mezőgazdaság minden ágának fejlesztését, okoszerű kezelését s egyáltalán tökéletesítését szemelőtt tartván, f. évi május hó 5 és 6-ik napjain ló, szarvasmarha, sertés, termény, kisebb gazd. gépek és eszközök továbbá M.-Berény községével egyetértve házi és gazd. ipari cikkekből kiállítást rendez Mező-Berényben. A kiállítás fontossága és hasznos volta közgazdasági tekintetből elvitázhatlan mert ezek által kisebb gazdáink — kik inkább helyhez kötvék — a gyakorlat és szemlélődés által a jó és czélszerű gazdasági gépeket és eszközöket leginkább felismerheti s igényeihez képest beszerezheti. Figyelemre méltó dolog ez már csak azért is, mert a gazdaságot tökélyesítésére

a czélszerű és hasznos gazdasági gépek fontos tényezőikül tekinthetők.

De a kiállítások állattenyésztés és növénytermelési tekintetekből is fontosak, mert alkalmat nyújtanak a gazdaközönségnek egyrészt arra, hogy állattenyésztésének netaláni hibáit felismerhesse s azt a másokéval összehasonlíthassa de alkalma van másrészt arra hogy tapasztalatokat gyűjtsön a gazdasági növény gabona termelés terén a jobbat, a czélszerűbb és a gaz jövedelmezőbbet, azt saját gazdaságában meghonosítván, jövedelmét fokozhassa.

A programból tájékozást szerezhethet a t. gazda közönség s kiállítás részleteiről s a kiosztandó díjak és kitüntetések minőségéről, s csak azt tartjuk még szükségesnek feljegyezni, hogy takarmányról az illető kiállító tartozik gondoskodni s a kiállítandó lábas jószágnak máj. 5-én már a kiállítás helyén kell lenni.

A kiállítandó tárgyak bejelentésére április hó 1-je tüzetik ki határidőül azért, hogy a bejelentett jószág és egyéb tárgyak és eszközök elhelyezése iránt tájékozassa magát a végrehajtó bizottság

Azon reményben van a gazd egylet hogy mezőgazdaságunk emelésére, s gazdaközönségünk hasznára irányuló ezen áldozatkész törekvésének előmozdítására a tisztelt gazda közönség közreműködni szivesleend. B.-Gyabán, 1894. január hó 15. A békésmegyei gazd. egylet.

Programm.

A) Lovak. I. Három éven felüli tenyészmenek. Első díj ezüst érem, második díj bronz érem, harmadik díj 5 korona. II. Három éven alóli méncsikók. Első díj 3 drb arany, második díj 2 drb arany, harmadik díj 1 drb arany. III. Négy éven felüli tenyészkanca. Első díj ezüst érem, második díj bronz érem, harmadik díj 5 korona. IV. Négy éven alóli kanca. Első díj 3 drb arany, második díj 2 drb arany harmadik díj 1 drb arany. B) Szarvasmarhák a) Magyar fajnál. I. Két és fél éven felüli tenyész bikák. Első díj ezüst érem, második díj bronz érem, harmadik díj 10 korona. II. Két és fél éves aluli bikaborjúk. Első díj 10 korona, második díj 5 korona, harmadik díj 3 korona. Négy éven felüli teheneknél. Első díj ezüst érem, második díj bronz érem, harmadik díj 10 korona. IV. Négy éven aluli üszöknél. Első díj 10 korona második díj 5 korona, harmadik díj 3 korona.

(Folyt. köv.)

Vasúti menetrend.

I. Sza. vas-Mezőtúr

Induló-vonatok.

7415.	7411.	7413.
reggel	d. e.	d. u.
8.45.	9.33.	1.55.

Érkező-vonatok.

7416.	7412.	7414.
reggel	délbe	este
8.33.	1.21.	5.44.

II. Szarvas-Mezőhegyes.

(Érvényes a megnyitástól kezdve.)

Induló vonatok.

8112.	8114.
reggel	d. u.
4.10.	1.48.

Érkező vonatok.

8111.	8113.
d. u.	reggel
1.42.	8.59.

Felelős szerkesztő: Mihálf József.

Kiadó: Sápszky János.

Nyilttér.)*

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudósa
A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt második
orvosa.

DR. PETŐ LIÓ

fogorvos

Szolnok, Szapáry- utca 1505. Tere-

bély-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz
(Bromaethyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Mófogak készítése.

*) E rovatban közöltéknek sem alakja sem
tartalmáért nem vállal felelősége Szerk.

Haszonbér e adandó ház.

Ifj. Marsal János Kényes
utczai 151 számú háza Szent-
György naptól kezdve ha-
szonbérbe kiadó: Bővebb tá-
jékozás nyerhető ugyanott.

Olcsó könyvnyomda

NAGY MIHÁLY
könyvnyomdája

<p>Elvállal mindennemű</p> <p>nyomtatványok</p> <p>olcsó és legponto- sabb elkészítés t</p>	<p>NÉVJEGYEK és ELJEGYZÉSIKÁRTYÁK</p> <p>MEGHIVÓK</p> <p>füzetek</p>
--	--

Hivatalos könyvek

S z á m l á k

Körlevelek

FALRAGASZOK

VIGNETTÁK

Ügyvédi és hivatalos nyomtatványok
stb.

legjutányosabb áron

Ugyanitt egy jó házból való fiu
Tanonczul felvétetik